

HPV-analys – effekten måste utvärderas före allmän klinisk användning!

Analys av humant papillomvirus (HPV) har fått ökad användning internationellt, men slutsatser från andra länder kan inte okritiskt överföras till svensk sjukvård då bl a kostnader, rutiner och screeningprogram skiljer sig åt. Det vore olyckligt om kommersiellt tryck leder till att HPV-analys kommer i kliniskt bruk innan resultatet av svenska studier föreligger, skriver företrädare för Svensk förening för obstetrik och gynekologi (SFOG).

För SFOGs styrelse:
ELISABETH PERSSON
ordförande
elisabeth.persson@ks.se

För arbets- och referensgruppen för förebyggande gynekologisk hälsokontroll (HARG):
BENGT ANDRAE
ordförande
BJÖRN STRANDER
sekreterare

II Svenska gynekologer har uppmärksammat den ökade användningen av HPV-analys på indikation och vid screening av cellförändringar i livmoderhalsen. Arbets- och referensgruppen för förebyggande gynekologisk hälsokontroll (HARG) inom Svensk förening för obstetrik och gynekologi (SFOG) vill därför med stöd av SFOGs styrelse framföra följande appell till kolleger verksamma inom området.

Bakgrund

Humant papillomvirus (HPV) av så kallad högrisktyp är en förutsättning för i stort sett all livmoderhalscancer [1]. Känsliga metoder har utvecklats för att detektera HPV-genom varav en är lanserad kommersiellt. Strategier har föreslagits för att använda HPV-analys i flera sammanhang i arbetet med att förebygga cervixcancer. Sensitiviteten i ett enstaka prov är vanligen bättre än cytologi, men specificiteten är i allmänhet sämre [2, 3]. Kostnader, rutiner och existerande screeningprogram skiljer sig betydligt mellan olika länder. Slutsatser från studier kring användandet av HPV-analys i olika delar av världen kan inte okritiskt överföras till den svenska sjukvården.

Svenska studier

För närvarande pågår svenska studier inom alla de tre huvudområdena för prevention av cervixcancer där HPV-analys kan vara aktuell:

1. Primär screening (multicenterstudie, Stockholm, Uppsala, Umeå, Malmö och Göteborg).
2. Utredning av cellprov med lättare avvikelser – ASCUS/CIN₁ (Värmland; planeras i Stockholm och Göteborg).
3. Uppföljning av patienter efter behandling av dysplasi (Stockholm, Umeå; planeras i Göteborg).

Dessa studier sker i samklang med rekommendationer om utvärdering och forskningsbehov som anges i en aktuell systematisk review och HTA-rapport [4] (SBU:s motsvarighet i Storbritannien). SBU Alert [5] i Sverige har också gjort bedömningen att det ännu finns ringa vetenskaplig dokumentation för införande av HPV-analys i primärscreeningen och att HPV-analys endast bör göras inom ramen för vetenskapliga försök.

HPV-analysens plats inte klar

Historiskt sett har sjukvården ofta varit alltför snabb att ta till sig ny resurskrävande teknologi innan dess användning varit ordentligt utvärderad. HPV-analys kan möjligen bli ett kraftfullt instrument i rätt sammanhang för att spara kvinnors liv och sjukvårdens resurser. Men dess plats är inte klar.

Avvakta

Det vore olyckligt om bl a ett kommersiellt tryck ledde till att analyser kom i kliniskt rutinbruk innan vi har sett resultatet av studier som analyserar HPV-testanvändning i svensk sjukvård. Nya vårdprogram och riktlinjer för det omfattande och vittförgrenade arbete som syftar till prevention av cervixcancer behöver därefter arbetas fram innan metoderna är klara för allmänt kliniskt bruk.

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Referenser

1. Walboomers JM, Jacobs MV, Manos MM, Bosch FX, Kummer JA, Shah KV, et al. Human papillomavirus is a necessary cause of invasive cervical cancer worldwide. *J Pathol* 1999;189:12-9.
2. Cuzick J, Beverley E, Ho L, Terry G, Saper H, Mielzynska I, et al. HPV testing in primary screening of older women. *Br J Cancer* 1999;81:554-8.
3. Schiffman M, Herrero R, Hildesheim A, Sherman ME, Bratti M, Wacholder S. HPV DNA testing in cervical cancer screening: results from women in a high-risk province of Costa Rica. *JAMA* 2000;283:87-93.
4. Cuzick J, Sasieni P, Davies P, Adams J, Normand C, Frater A, et al. A systematic review of the role of human papillomavirus testing within a cervical screening programme. *Health Technol Assess* 1999;3:i-iv, 129-30.
5. SBU Alert. Human papillomavirus-test vid primär screening för cellförändringar på livmoderhalsen. Persson E. 2000.

Historiskt sett har sjukvården ofta varit alltför snabb att ta till sig ny resurskrävande teknologi innan dess användning varit ordentligt utvärderad. HPV-analys kan möjligen bli ett kraftfullt instrument i rätt sammanhang för att spara kvinnors liv och sjukvårdens resurser. Men dess plats är inte klar.